

BØRNS
VILKÅR

7.-10. klasse

KLASSEFÆLLESSKABER

Opfølgende undervisningsmateriale til Børns Vilkår's
workshop 'Vores klassefællesskab'

INDHOLD

INTRODUKTION	3
Et trygt fællesskab.....	3
Børns Vilkår mobbesyn.....	4
Børns Vilkår som en rettighedsbaseret organisation.....	4
Om 'Vores klassefællesskab'.....	5
UNDERVISNINGSMATERIALETS	
AKTIVITETER	6
2. Producer en podcast.....	7
3. Skriv et debatindlæg.....	16
4. De fire hjørner.....	18

Børns Vilkår, 2025 ©

Kopiering og print af dette materiale eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret eller inden for rammerne af en aftale med Copydan.

Indhold og redaktion: Laura Lunding og Camilla Norsgaard Rieper-Holm

Illustrationer: Nana Torp

Layout: AntonMaria - Visuel kommunikation / Maria Lykke Antonsen

Dette materiale er udviklet som et opfølgende undervisningsmateriale til Børns Vilkårs workshop 'Vores klassefællesskab' til 7.-10. klasse.

'Vores klassefællesskab' er en undervisningsindsats, der har som overordnet formål at være med til at styrke positive og trygge fællesskaber og forebygge mistrivsel og mobning. I 'Vores klassefællesskab' konkretiseres det overordnede formål til handlingsorienteret viden og perspektiver på det positive og trygge klassefællesskab. Via film, cases, dilemmaer og dialogbaserede øvelser taler eleverne om utrygge og trygge fællesskaber, danner holdninger og får ideer til handlinger, der fremmer positive fællesskaber.

Undervisningsaktiviteter

Materialet indeholder tre lettilgængelige og fagligt relevante undervisningsaktiviteter, der bygger videre på workshopkens faglige indhold. De tre aktiviteter er:

- 1. Producer en podcast**, hvor eleverne formidler viden og begreber om det utrygge og det trygge fællesskab, normer, værdier, holdninger og handlinger i en podcast.
- 2. Skriv et debatindlæg**, som tager afsæt i et dilemma fra workshoppen, hvor holdninger og handlinger omsættes til en opinionstekst.
- 3. Cases fra BørneTelefonen: De fire hjørner**, hvor eleverne anvender deres viden fra aktiviteterne i workshoppen og det opfølgende undervisningsmateriale til at finde løsninger og ideer til handlemuligheder i henvendelser fra BørneTelefonen.

Aktiviteterne kan bruges enkeltvis eller som et samlet forløb.

Hvis du ønsker at bruge alle aktiviteterne i materialet, skal du afsætte 7-12 lektioner. Hvor meget tid I præcist bruger, afhænger af, hvor ambitiøse, du vælger, I skal være i forhold til de produktorienterede aktiviteter (podcast og debatindlæg), samt hvordan du konkret tilrettelægger aktiviteterne og arbejdet med materialet.

Formålet med undervisningsaktiviteterne er, at eleverne bliver opmærksomme og tilegner sig viden om sociale dynamikker og utrygge fællesskaber, og derefter bliver i stand til at finde handlemuligheder ud fra klare værdier, der fremmer et positivt og trygt klassefællesskab.

Positive og trygge fællesskaber

At have følelsen af at høre til og at indgå i positive fællesskaber er helt afgørende for alle mennesker. Når børn og unge indgår i trygge fællesskaber, giver det dem de bedste forudsætninger for at udvikle sig og udfolde sig, og det styrker troen på, at handlinger kan gøre en forskel. Trivsel og læring er hinandens forudsætninger. Hvis man ikke trives og er tryk, kan det være svært at lære.

Et trygt fællesskab er kendetegnet ved, at der er plads til alle og til at være forskellige. Det er et fællesskab, der hviler på værdier som fx respekt, ligeværd, mangfoldighed, samhørighed m.m. og hvor ingen føler sig alene og udenfor. Værdier handler helt grundlæggende om, hvad vi vurderer, er vigtigt for at opnå en følelse af glæde, motivation, overskud, ro, mod og tryghed.

Et utrygt fællesskab er kendetegnet ved at have snævre normer og udelukke nogle fra fællesskabet. Normer er uskrevne og usynlige 'regler' for, hvordan vi er sammen.

INTRODUKTION

Normer kan være gode og rammesætte de forventninger og måder, man er sammen på i fællesskabet, men de kan også være begrænsende, hvis børn og unge fastholdes i fx at skulle se ud eller være på en bestemt måde, have de samme fritidsinteresser m.m. Det kan skabe utryghed og eksklusionsangst i fællesskabet. Når man er bange for at være uden for, kommer man nemt til at ekskludere andre eller at mobbe.

Opstår følelsen af ikke at høre til, at stå udenfor fællesskabet, kan det føre til ensomhed, mistrivsel og mobning. Det er altid de voksnes ansvar at hjælpe og skabe de bedste rammer for, at et klassefællesskab er trygt og rart at være i.

Børns Vilkår mobbesyn

I Børns Vilkår er vi i vores forståelse af mobning inspireret af forskning fra eXbus (Exploring Bullying in Schools). Dette betyder, at vi forstår mobning som et socialt og kontekstafhængigt fænomen, snarere end en relation mellem individuelle mobbere, og de der mobbes. Mobning er et komplekst fænomen og en særlig form for social dynamik, der dominerer fællesskaber. Derfor er interventioner, der bestræber sig på at stoppe eller forebygge mobning, rettet mod klassens sociale fællesskab som helhed.

Børns Vilkår som en rettighedsbaseret organisation

Børns Vilkår er en børnerettighedsorganisation, og vi vil gennem vores arbejde gøre både børn, unge og voksne omkring dem opmærksomme på de rettigheder, børn og unge har. Alle børn har ret til at indgå i positive og trygge fællesskaber. Retten til omsorg og tryghed og retten til at blive inddraget står helt centralt i Børns Vilkår og dermed også i denne workshop og dette opfølgende undervisningsmateriale. Rådgivning og undervisning i Børns Vilkår handler om at øge børn og unges trivsel og handlekompetence. Blandt andet ved, at de kender til og agerer i forhold til deres rettigheder. Således at de bliver i stand til, alene eller sammen med andre, at skabe positive forandringer i egen tilværelse og i de fællesskaber, de indgår i.

INTRODUKTION

Om 'Vores Klassefællesskab'

'Vores klassefællesskab' har som overordnet formål at være med til at styrke positive og trygge fællesskaber og forebygge mistro og mobning.

Dette sker gennem film, dilemmafyldte situationer og cases, som alle giver eleverne forudsætninger for at tage stilling og finde på alternative handlemuligheder. Formålet er, at eleverne får konkrete eksempler at forholde sig til for på den måde at kunne gennemskue og genkende de mekanismer, der kan være på spil i utrygge fællesskaber og føre til mistro og mobning. Eleverne arbejder sammen om at tænke i holdninger, handlinger og positive værdier, der fremmer tryghed og trivsel. Elevernes stemmer og indbyrdes dialog er afsættet for workshoppen og undervisningsaktiviteterne med fokus på at understøtte elevernes handlekompetence.

Fag og Fælles Mål

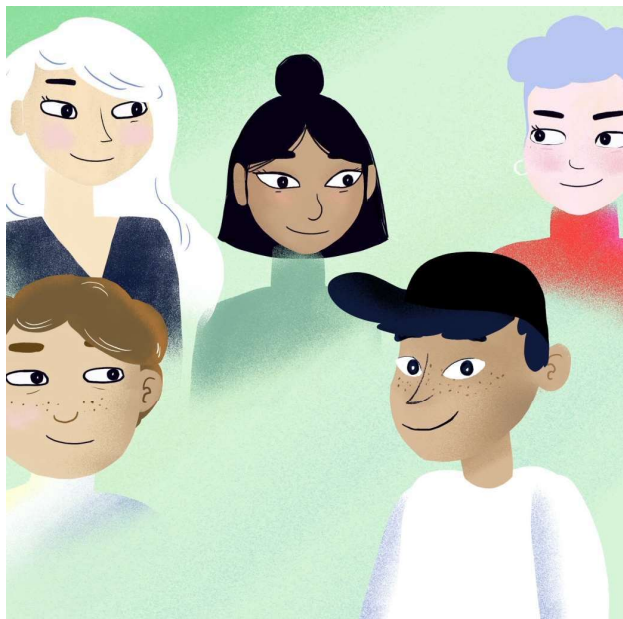

Det samlede forløb, som består af workshoppen 'Vores klassefællesskab' og dette opfølgende undervisningsmateriale, kan tilrettelægges som et trivsels- og undervisningsforløb om fællesskaber, normer og værdier med inddragelse af dansk, samfundsfag og sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab (SSF).

- **I relation til dansk** arbejdes med kompetenceområderne 'Fremstilling' og 'Kommunikation'
- **I relation til samfundsfag** arbejdes med kompetenceområderne 'Sociale og kulturelle forhold'
- **I relation til SSF** arbejdes med færdigheds- og vidensområderne 'Normer og idealer', 'Personlige grænser' og 'Relationer'.

Læringsmål

- **Eleverne kan undersøge** og formidle viden om trygge og utrygge fællesskaber
- **Eleverne kan anvende** deres viden om fællesskaber, normer og værdier til at opsætte handlemuligheder i dilemmafyldte og normbegrænsende situationer
- **Eleverne kan udvikle** og omsætte budskaber, holdninger og handlinger til kreative produkter, henholdsvis podcast og debatindlæg

UNDERVISNINGSMATERIALETS AKTIVITETER

1. Producer en podcast
2. Skriv et debatindlæg
3. Cases fra BørneTelefonen: De fire hjørner

STRUKTUR

For hver aktivitet er der kort beskrevet:

Mål: Aktivitetens læringsmål.

Tidsforbrug: Hvor lang tid aktiviteten tager.

Materialer: Beskrivelse af hvilke materialer, det kræver at gennemføre aktiviteten.

Instruktion til underviseren: En trin-for-trin beskrivelse af, hvordan aktiviteten gennemføres.

I flere aktiviteter indgår "Elevark", som kan printes eller deles digitalt med eleverne.

1. PRODUCER EN PODCAST

Mål:

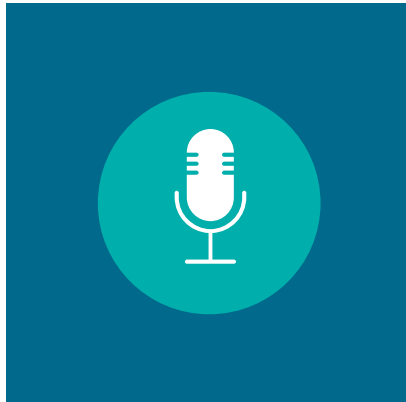
- At eleverne opnår forståelse for andre unges situation og anvender deres viden fra workshoppen til at rådgive andre.
- At eleverne samtaler og finder på handlemuligheder i forhold til dilemmaer og udfordringer, der kan opstå i et klassefællesskab.

Tidsforbrug:

2-4 lektioner

Materialer

- Elevark: Producer en podcast
- Mobiltelefon eller skoletube

Producer en podcast

INSTRUKTION TIL UNDERVISEREN:

I denne aktivitet arbejder eleverne med at producere podcast om klassefællesskaber. Formålet er at omsætte viden, holdninger og handlinger fra workshoppen og det opfølgende undervisningsmateriale til et kreativt produkt. Der kan arbejdes i dybden med lydproduktion, men aktiviteten kan også laves i et one take med mobiltelefonen. Det afhænger af dit didaktiske fokus, og hvor stor vægt du vil tillægge genren podcast.

1. Du fortæller eleverne, at de nu skal lave en podcast om klassefællesskab. Klassen deles i grupper à 4. Overvej, hvordan du vil sammensætte grupperne, så du sikrer, at det bliver trygt for alle at deltage. Hver gruppe skal producere en mini-udgave af en podcast om det trygge klassefællesskab, hvor klassens viden, holdninger, budskaber og handlinger fra workshoppen inddrages, uddybes og drøftes. Den primære målgruppe er børn og unge på deres egen alder. Uddel elevarket og gennemgå aktiviteten med dem.

TIPS: Podcast kan også bruges på et forældremøde, så forældrene bliver inddraget og får værktøjer til, hvilken rolle de har, og hvordan de kan bidrage aktivt til at støtte op om det stærke klassefællesskab. Klassens elevrådsrepræsentanter kan også tage podcast-produktionen med til elevrådet for at sætte fokus på det trygge fællesskab.

2. Du instruerer eleverne i, at de skal skrive et manuskript. Manuskriptet består af tre dele. Der skrives stikord til hver del – ikke fulde sætninger, for det er vigtigt, at det ikke bliver oplæsning:

- **Introduktion:** Hvad handler podcasten om, og hvilke gæster er i studiet for at belyse indholdet? (ca. 30 sek.)
- **Samtaleemnet:** Hvad er indholdet? Hvordan kan I bruge et af dilemmaerne fra workshoppen som case? (ca. 2-4 min.)
- **Afrunding:** Hvordan vil I afslutte jeres podcast og samle op på de vigtigste pointer? (ca. 30 sek.)

3. Du instruerer eleverne i, hvordan de teknisk skal producere deres podcast. Det er op til dig at vurdere, hvor ambitiøst og grundigt, I vil arbejde med podcast-genren. Skal eleverne optage kontinuerligt uden at redigere lydfilerne, så kan en mobiltelefon bruges. Ønsker I at arbejde med lydredigering, underlægningsmusik og lydeffekter, kan I med fordel bruge Skoletubes podcast-program Soundation. Der findes masser af sider med gratis lydeffekter og musik – og det er vigtigt, at de kun bruger dem, de har ret til.

1. PRODUCER EN PODCAST

4. Lad eleverne lytte til hinandens podcasts. Sørg for at sætte rammen, så du sikrer et trygt rum, hvor eleverne lytter respektfuldt og uden at kommentere eller grine af hinandens produktioner.

5. Podcasts kan også afspilles for forældre, elevråd og skoleledelse, hvis det ønskes at bringe klassens synspunkter og overvejelser ud af klasserummet. Inden du som lærer fx afspiller elevernes podcast på et forældremøde, er det vigtigt, at det sker efter aftale med eleverne, og at du understreger, at der er tale om fiktive fortællinger og dilemmaer, som klassen har forholdt sig til.

PRODUCER EN PODCAST

Elevark

Varighed: Ca. 5 minutter

Rollefordeling: Vært og tre gæster (Erfarings- og ekspertkilder: Elever, lærere, skoleleder, rådgiver etc.)

Krav til indhold: Brug mindst ét af dilemmaerne fra workshoppen.

1 LAV EN KLAR ROLLEFDELING

- Hvilke gæster skal deltage i jeres podcast?
- Hvordan får I både erfarings- og ekspertkilder med?
- Hvem skal indtage de forskellige roller: Vært og gæster?

2 LAV ET MANUSKRIFT

- **Introduktion:** Hvad handler podcasten om, og hvilke gæster er i studiet for at belyse indholdet? (ca. 30 sek. i den færdige podcast)
- **Samtaleemnet:** Hvad er indholdet? Hvordan kan I bruge et af dilemmaerne fra workshoppen som case? (ca. 2-4 min. i den færdige podcast)
- **Afrunding:** Hvordan vil I afslutte jeres podcast og samle op på de vigtigste pointer? (ca. 30 sek. i den færdige podcast)

3 INDSPIL JERES PODCAST

4 AFSPIL JERES PODCAST FOR HINANDEN I KLASSEN

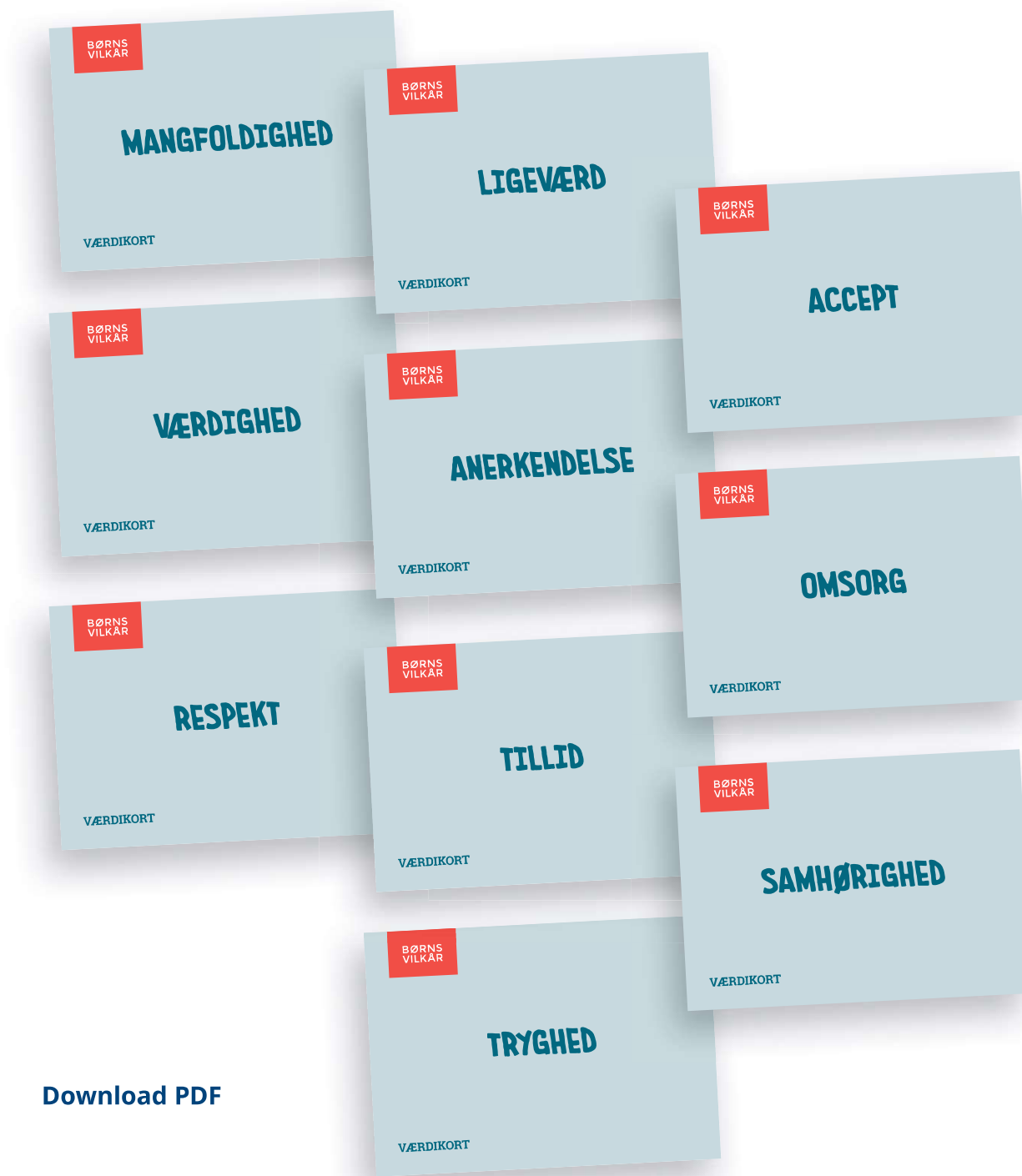
HUSK kun at skrive stikord – så I undgår oplæsning i jeres færdige podcast. Til at lave manuskript og overveje, hvilket indhold I ønsker at få med i jeres podcast, kan I lade jer inspirere af følgende spørgsmål til manuskriptet. Spørgsmålene sikrer jer, at I får brugt viden, holdninger og handlinger fra workshoppen og mindst et af dilemmaerne fra workshoppen:

- Hvad er et trygt fællesskab?
- Hvad betyder det for børn og unge at indgå i positive og trygge fællesskaber?
- Hvad er normer, og hvorfor kan normer blive en udfordring i klassefællesskabet?
- Brug gerne mindst et af dilemmaerne fra workshoppen og giv eksempler på, hvordan snævre normer kan være med til at begrænse børns og unges muligheder. Værten kan fx læse dilemmaet op som en case, som gæsterne/panelet skal forholde sig til. Brug gerne nogle af begreberne fra begrebskortene fra workshoppen til at tale om dette (se begrebskort). Jeres lærer kan hjælpe jer med at tale om begreberne igen og være med til at ride op, hvad de betyder.
- Hvordan kan man som fællesskab handle i det pågældende dilemma?
- Hvorfor er det vigtigt at tale om værdier i et klassefællesskab?
- Hvilke værdier synes I, er de vigtigste for et trygt og rart klassefællesskab?
- Inddrag jeres vigtigste budskaber for et trygt fællesskab fra workshoppen.
- Hvorfor er dette budskab vigtigt?
- Hvordan kan man handle for at fremme et trygt klassefællesskab? Klassekammerater, lærere m.fl.

ET TRYGT KLASSEFÆLLESSKAB

Elevark

[Download PDF](#)

ET UTRYGT KLASSEFÆLLESSKAB

Elevark

[Download PDF](#)

DÅRLIG SAMVITTIGHED

Jeg har mega dårlig samvittighed. Til en fest endte mig og to af mine bedste venner med at sidde ved siden af en pige fra klassen. Vi hviskede om hende og grinte højt hver gang, hun prøvede at sige noget. Hun sad bare helt stille og sagde ikke noget. Da vi så hende igen, besluttede vi at lave lidt mere sjov med hende, så vi kaldte hende nogle ret tarvelige navne. Nu er det bare noget, vi gør hver gang vi ser hende. Det er som om, vi nærmest konkurrerer om, hvem der kan lave de sjoveste navne. Jeg får faktisk mega dårlig samvittighed, men jeg ved ikke, hvordan jeg skal stoppe det. Jeg tror ikke, mine venner har det dårligt med det.

GAMING

Hej

Jeg har det ret svært, fordi at mine venner driller mig med at jeg godt kan lide fodbold, og at jeg godt kan lide at game, og at det kan man ikke som pige. Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til dem hverken til pigerne eller drengene. Så hvad skal jeg gøre/sige?

MÆRKETØJ?

De andre drenge i klassen kommenterer ofte på hinandens mærketøj, og jeg føler mig presset til at købe mærketøj. Specielt fordi, at jeg i forvejen ikke er medlem af den der "drengekreds". Jeg frygter meget, hvad andre siger om min stil, når jeg ikke er der, men jeg ved godt, at jeg ikke skal bruge mine penge på dyrt tøj, hvis jeg ikke har lyst. Men igen, når jeg ser de andre gå med det, vil jeg også, fordi jeg stræber efter at være medlem af den gruppe ... Generelt frygter jeg bare, hvad folk siger bag min ryg. Hvad skal jeg gøre?

HJÆLP!

Jeg får dagligt 2-3 beskeder på snapchat, hvor der står, at jeg er en taber, og jeg bare skal slette alle mine sociale medier, fordi ingen alligevel gider at skrive med mig. Jeg får også beskeder på Insta, hvor folk kommenterer mine billeder med, at jeg er klam og ulækker. Det ligner, at beskederne kommer fra falske profiler. For nogle måneder siden blev jeg uvenner med en fra min klasse, men jeg ved ikke om det er den person eller mange forskellige, der skriver til mig. Jeg bliver så ked af det, hver gang jeg får en besked.

JEG ER SLET IKKE SOM DE ANDRE...

I min klasse går alle op i fodbold og tøj. Det gør jeg slet ikke. Det siger mig overhovedet ingenting. Jeg interesserer mig for politik og er aktiv i grupper, som støtter dyrevelfærd og klima. Jeg tror ikke der er nogen af de andre der kan relatere til det. Og jeg ved, at hvis jeg begynder at være mig selv, vil de bare synes, jeg er mærkelig, og jeg vil bare føle mig endnu mere udenfor. Når jeg er i skolen, er jeg en helt anden, men så snart jeg kommer hjem, kan jeg være mig selv igen. Jeg har overvejet at skifte skole, fordi jeg ikke har nogen venner. Jeg bliver aldrig inviteret med, hverken i skolen eller efter skolen. Jeg har virkelig brug for en god ven. Hvad skal jeg gøre?

PRÆSTERE MIT BEDSTE!

Jeg føler et stort pres med en masse afleveringer, håndbold og at jeg altid skal være på overfor vennerne og er bange for at ryge ud af gruppen fordi jeg fremstår irriterende. Jeg skal præstere mit bedste, men det er ikke altid det sker, og hvis jeg først laver en fejl, begynder jeg at stresser, og så kan jeg ikke stoppe igen.

IKKE INVITERET!

I weekenden holdt en fra min klasse en fest for vores klasse. 'Alle' var inviteret. De havde lavet en snapchat gruppe men efterlod mig og en af mine venner uden for. De ville ikke tilføje os og ignorerede os da vi spurgte om vi måtte komme med. De ville ikke have vi skulle være der. Jeg føler mig meget udelukket da de sendte mig snaps hele aftenen igennem.

JEG FØLER MIG ENSOM

Jeg er i en vennegruppe som går rigtig meget op i at være populære og have mange likes på Instagram. Vi konkurrerer indbyrdes, og jeg får det altid rigtig dårligt med mig selv. Jeg er ligesom kommet ind i en form for parallelt univers hvor likes viser hvor populær og hvor meget værd man er. Hvis man får mange likes eller fødselsdagshilsner må det betyde at mange kan lide en og at man er meget værd. Sådan har jeg det. Jeg føler mig rigtig ensom. Jeg ved virkelig ikke, hvad jeg skal gøre?

2. SKRIV ET DEBATINDLÆG

Mål:

- At eleverne vælger et dilemma fra workshoppen og bruger deres viden om debatindlægget som opinionsgenre til at formulere klare holdninger og meninger.
- At eleverne finder på vigtige budskaber og ideer til handlinger og løsninger på et konkret dilemma.

Tidsforbrug:

2-4 lektioner

Materialer

- Elevark: Skriv et debatindlæg

Debatindlæggets overskrift – rubrikken fortæller helt kort, hvad debatindlægget handler om. Den må gerne være skarp og sætte dilemmaet på spidsen. Samtidig afslører den det vigtigste i debatindlægget. På den måde fanges læseren.

I underrubrikken laves et kort resume af de vigtigste pointer i debatindlægget. Underrubrikken skrives med fed skrift og står lige under rubrikken.

I byline skrives afsenderens/skriverens navn, fx Peter Hansen, 15 år, skoleelev

Brødteksten skrives i spalter. Den kaldes brødtekst, fordi den er tekstens 'rugbrød'. Det er altså her, at meninger og synspunkter bliver allest godt sammen. I brødteksten skal alle punkterne fra OPRYGNING OG KENDETEGN indgå. Det vil sige, at brødteksten har en god begyndelse, der fanger læserens opmærksomhed, dit vigtigste synspunkt/mening beskriver du grundigt, du har gode argumenter, eksempler, ...

... Til sidst samles der op med en konklusion, der gentager dit vigtigste synspunkt/din mening. Det kan være en god ide at higgse i aviser og få inspiration fra andre, der også har skrevet debatindlæg. Et citat er et vigtigt budskab eller dit vigtigste synspunkt, som er fremhævet og skrevet op med stor skrift, størrelse med citattegn omkring. Der følger ofte et billede eller en tegning med et debatindlæg. En ... kan nogle gange sætte

problemet/dilemmaet på spidsen ved at være karikeret eller sarkastisk sat op. Et billede er ofte bilkfang i en artikel, derfor er det vigtigt, at det fortæller noget centralt og vigtigt om dit synspunkt/mening.

INSTRUKTION TIL UNDERVISEREN:

Individuelt eller i grupper vælger eleverne et dilemma fra workshoppens otte dilemmaer, som de omsætter til et debatindlæg. Didaktiske overvejelser, der går på, hvorvidt debatindlægget skal skrives individuelt, i makkerpar eller i grupper, er op til dig at tænke ind i processen. Der kan være en tryghed i at have en makker eller flere kammerater til at udforske debatindlægget som opinionsgenre og drøfte holdninger og meninger, som skal tilkendes gives. Opgaven kan også gennemføres individuelt som en skriftlig aflevering.

1. Elevarkene 'Skriv et debatindlæg' og 'Dilemmaer' uddeles til eleverne, og eleverne instrueres i, at de skal vælge et af dilemmaerne fra workshoppen, som de vil arbejde videre med og omsætte til et debatindlæg. Eleverne vælger, om de som afsender for debatindlægget vil indtage rollen som jeg-fortælleren i dilemmaet, eller de vil indtage rollen som en klassekammerat til jeg-fortælleren med klare meninger og holdninger til dilemmaet og handlemuligheder for fællesskabet.

2. Kravene til indhold, opsætning og layout for debatindlægget fremgår af elevark og gennemgås fælles i klassen.

3. Du forklarer eleverne, at der kan søges yderligere baggrundsviden om dilemmaet/problemet. Det kan de gøre ved at søge viden på relevante hjemmesider eller kontakte relevante eksperter og kilder.

4. Du angiver en tidsramme for elevernes skriveproces.

5. Eleverne fremlægger deres debatindlæg for hinanden i grupper. Er opgaven løst individuelt, fremlægges i grupper á 4. Er opgaven løst i makkerpar, fremlægges for et andet makkerpar. Er opgaven løst i grupper á 4, laves matrixgrupper på tværs af klassen. Du lytter med og har undervejs i processen været inde over de forskellige debatindlæg som skrivevejleder.

6. Afslut øvelsen med at tale om, hvordan unge kan gøre opmærksom på betydningen af positive fællesskaber, og på den måde være med til at påvirke og fremme trivselstiltag.

7. Fællesskabsavis – elevernes debatindlæg kan samles i klassens fællesskabsavis og eventuelt gøres synlig på skolen ved at dele den ud i eksemplarer til ledelse, lærere, forældre og klasser eller ved at lægge den op på skolens hjemmeside eller aula. Dette gøres selvfølgelig efter aftale med eleverne og en underregning af, at det er fiktive dilemmaer, som klassen har arbejdet med.

Skriv et debatindlæg

TIPS: En god skriveproces for eleverne optimeres ved, at du som underviser indgår i rollen som skrivevejleder. Det vil sige, at du undervejs taler med eleverne om at planlægge og revidere samt at give dem gode stilladser for deres skriveproces. Du kan læse med undervejs på små skriveudkast og give løbende respons, fx til at starte med på rubrik og under-rubrik. Det handler også om at give gode input til forbedring og eksempler, så du som underviser i højere grad viser og giver gode ideer frem for (kun) at forklare og give respons på et færdigt skriveprodukt.

GENREKENDETEGN - JEG SYNES/JEG MENER.....

Et debatindlæg hører under opinionsgenren. Opinion betyder mening – og det forklarer genren godt, for formålet med et debatindlæg er netop at starte eller deltage i en debat med dine meninger og holdninger om et aktuelt emne. I et debatindlæg giver afsenderen/skribenten særligt udtryk for: Tanker, følelser, meninger, holdninger og viden. For at gøre indtryk på læseren, bruger afsenderen sine egne oplevelser og erfaringer i teksten.

RUBRIK

UNDERRUBRIK

BYLINE

BRØDTEKST

CITAT

FOTO + FOTOTEKST

Debatindlæggets overskrift – rubrikken fortæller helt kort, hvad debatindlægget handler om. Den må gerne være skarp og sætte dilemmaet på spidsen. Samtidig afslører den det vigtigste i debatindlægget. På den måde fanges læseren.

I underrubrikken laves et kort resume af de vigtigste pointer i debatindlægget. Underrubrikken skrives med fed skrift og står lige under rubrikken

I byline skrives afsenderens/skribentens navn, fx Peter Hansen, 15 år, skoleelev

Brødteksten skrives i spalter. Den kaldes brødtekst, fordi den er tekstens 'rugbrød'. Det er altså her, at meninger og synspunkter bliver æltet godt sammen. I brødteksten skal alle punkterne fra OPBYGNING OG KENDETEGN indgå. Det vil sige, at brødteksten har en god begyndelse, der fanger læserens opmærksomhed, dit vigtigste synspunkt/mening beskriver du grundigt, du har gode argumenter, eksempler, budskaber og løsninger på dilemmaet.

Til sidst samles der op med en konklusion, der gentager dit vigtigste synspunkt/din mening. Det kan være en god ide at kigge i aviser og få inspiration fra andre, der også har skrevet debatindlæg.

“Et citat er et vigtigt budskab eller dit vigtigste synspunkt, som er fremhævet og skrevet op med stor skriftstørrelse med citattegn omkring”

Der følger ofte et billede eller en tegning med et

debatindlæg. En tegning kan nogle gange sætte problemet/dilemmaet på spidsen ved at være karikeret eller sarkastisk sat op. Et billede er ofte blikfang i en artikel, derfor er det vigtigt, at det fortæller noget centralt og vigtigt om dit synspunkt/mening.

synspunkt/mening.

OPBYGNING OG KENDETEGN

Et debatindlæg indeholder:

- Begyndelsen skal fange læserens opmærksomhed
- Problemet/dilemmaet præsenteres og beskrives
- Afsenderen fremsætter sit vigtigste synspunkt/mening
- 2-3 argumenter, hvor afsenderen begrunder sit synspunkt/mening og inddrager eksempler
- Afsenderen kommer med løsningsforslag på dilemmaet
- Særligt vigtige oplysninger og budskaber gentages
- Problemet/dilemmaet ses fra flere sider
- Slutning med en konklusion og gentagelse af det vigtigste synspunkt/mening

3. DE FIRE HJØRNER

Mål:

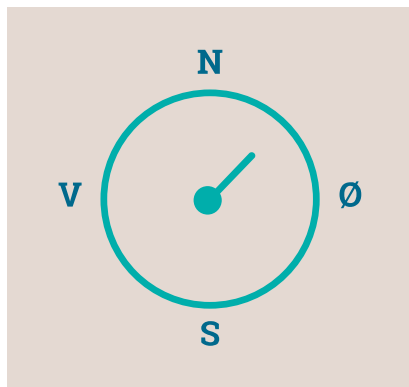
- At eleverne anvender deres viden og refleksioner fra workshoppen og undervisningsmaterialet til konkrete cases fra BørneTelefonen.
- At eleverne samtaler om handlemuligheder i forhold til utrygge og trygge klassefællesskaber.

Tidsforbrug:

1-2 lektioner

Materialer

- Cases fra BørneTelefonen

De fire verdenshjørner

TIPS: I første omgang fordeler du eleverne i de fire hjørner og tildeler hver gruppe en handlemulighed. Hensigten er, at alle handlemuligheder bliver bragt i spil, og eleverne dermed får flere perspektiver på fordele og ulemper ved de forskellige handlemuligheder. Samtidig fjernes fokus i første omgang fra elevernes egen personlige stillingtagen, og det trykke klasserum sikres ved at sætte fokus på generelle og konkrete handlemuligheder. Dette format kan styrke elevernes indsigt i, at der altid findes mange og flere gode måder at handle på i dilemmafyldte situationer. I sidste del af aktiviteten får eleverne mulighed for selv at tage stilling.

INSTRUKTION TIL UNDERVISEREN:

I denne aktivitet skal klassen arbejde med 'cases fra BørneTelefonen', som er 'nye' for eleverne. Hensigten er, at eleverne nu anvender og omsætter deres viden, holdninger, handlinger og budskaber fra workshoppen og det opfølgende undervisningsmateriale til nye situationer.

Til hver case fra BørneTelefonen er opsat fire handlemuligheder, som eleverne tager stilling til. Hvert hjørne i klasserummet repræsenterer en handlemulighed.

1. Du udvælger cases, som du vurderer, er relevante for klassen. Det kan også være, at du vægter at nå alle cases og dermed afsætter mere tid til aktiviteten.

2. Du præsenterer eleverne for aktivitetens format. Forklar eleverne, at de skal arbejde med en aktivitet, hvor det handler om at finde gode handlemuligheder i cases fra BørneTelefonen, som udfordrer klassefællesskabet. Det er vigtigt at fortælle dem, at aktiviteten ikke går ud på at nå til enighed, tværtimod er det en kvalitet, at der er forskellige handlemuligheder i spil, og at klasse-samtalen tager udgangspunkt i fordele og ulemper ved hver handlemulighed. Formålet er at inspirere eleverne til at tage stilling og handle, hvis/når de selv oplever dilemmasituationer.

3. Du læser nu den første case højt for eleverne. Derefter læser du første handlemulighed højt og viser, hvilket hjørne i klassen, der repræsenterer denne handlemulighed ved at gå hen til hjørnet. Det samme gør du med handlemulighed 2, 3 og 4.

4. Fordel klassen nogenlunde ligeligt på de fire handlemuligheder og bed dem gå til hvert sit hjørne. Giv dem 2-3 minutter til at tale om fordele og ulemper ved netop denne handlemulighed. De elever, som har fået tildelt 'andre handlemuligheder', skal selv finde på en god handlemulighed.

5. Lav 'Hjørnerne rundt', hvor eleverne i hvert hjørne gør rede for deres overvejelser over fordele og ulemper ved deres tildelte handlemulighed. Det er op til dig at vurdere, hvor lang tid I skal bruge på opsamlingen. Det vigtigste er, at fokus for alle elever fastholdes. Du kan bede hver gruppe om at udvælge en fordel og en ulempe af samme grund. Du kan også lade de øvrige grupper stille opklarende spørgsmål og give kommentarer undervejs.

6. Herefter gentages øvelsen. Nu må eleverne blot selv vælge, hvor de vil placere sig. Hensigten er, at de i forrige runde har fået input og gode argumenter til selv at tage stilling og nu vælger den handlemulighed, som de synes, der er flest fordele ved.

7. Nu går I videre til en ny case og gentager aktiviteten.

BØRNS VILKÅR

CASE 1: GÅET OVER STREGEN

Hej børnetelefonen.

For et par uger siden skulle vi til at spille kahoot i historietimen, og vi var 14 i klassen den dag. Lige pludseligt var der et 15. navn som var "bøsse". I vores klasse er vi som regel alle sammen ret tætte og gode ved hinanden. Vi er meget accepterende, så "bøsse" og lign. har aldrig før været brugt som skældsord eller til at mobbe med. Til at starte med var der ingen, der ville sige at det var dem, men senere fandt jeg ud af, at det var en pige, som jeg engang har været meget tæt med. En af grundene til, at vi ikke er tætte længere, er også at hun er vild med at lave drama og spille folk op mod hinanden og sådan. Jeg synes normalt det er f***ing træls, men nu er hun gået over strengen! Jeg ved ikke helt, hvad jeg skal gøre. Skal jeg konfrontere hende? Jeg kan bare ikke lide tanken om bare at lade hende gøre det igen og igen. Hvad skal jeg gøre? Hjælp, tak!

- Pige, 14 år

1. Sige direkte til den anden pige, at hun synes, hun er gået over strengen
2. Lade det være og håbe på, at det bare var et dumt indslag i kahoot
3. Tale med sin lærer om sin oplevelse af den hårde tone
4. Andre handlemuligheder

BØRNS VILKÅR

CASE 2: KLASSEFESTER UDEN HELE KLASSEN

Hej

Jeg har altid defineret min folkeskoleklasse som den bedste, jeg kan forestille mig. Alle kan snakke med alle – og generelt er alt bare super socialt. Men her i løbet af 8. er der kommet fester med alkohol. Jeg må sådan set gerne drikke, men jeg har bare ikke rigtigt lyst. Drengene i klassen er delt op i 2 grupper. "De populære" og "de andre". Jeg er en af "de andre". Vi har altid været en smule udenfor fællesskabet, fordi vi har et par stykker, der er lidt anderledes, men der er heldigvis ingen mobning eller noget. Dog er det sådan at hele klassen undtagen os, er med til klassefester. Vi er simpelthen ikke inviteret. Det generer mig lidt, for jeg vil sådan set gerne feste og jeg har ikke noget imod den type fester. Men da en af mine venner spurgte lidt rundt, fandt han ud af, at de ikke vil have os med, da vi er "party crashers", når vi ikke drikker. INGEN af os i "de andre"-gruppen har sagt, at vi ikke vil drikke. Faktisk drikker halvdelen af os nogle gange. Det generer mig bare virkeligt, at de har klassefester uden hele klassen. Hvad kan jeg gøre?

- Dreng, 15 år

1. Tale med sine tætte venner om, hvordan de sammen kan få sagt til den anden gruppe, at de gerne vil være med
2. Gå til en i den anden gruppe og tale på gruppens vegne
3. Tale med sin lærer om, at alle ønsker at blive inviteret med
4. Andre handlemuligheder

BØRNS VILKÅR

CASE 3: MOBBET MED MIN ALDER

Hej

Jeg er en pige på 13 år, som går i 8. klasse. Jeg er blevet mobbet på det sociale medie ask.fm for omkring 9 måneder siden. Efter episoden har jeg fundet ud af hvem det var: det var en dreng fra min klasse. Problemet er så nu, at den samme dreng er begyndt at drille mig igen. Han siger ting som brilleabe (jeg har lige fået læsebriller) og mange andre ting. Nogle af dem er tit perverse ting. I min klasse og på min årgang er jeg den yngste, det er jeg så også blevet mobbet med. De plejer at sige ting som "arhh du har ikke noget at sige her, du er kun 13 år" eller "skal jeg hjælpe dig med at oversætte det" (selvom jeg er en af de bedste i min klasse til engelsk). Så mit spørgsmål er bare: hvad jeg skal gøre?

- Pige, 13 år

1. Tale med en klassekammerat, man er tryk ved
2. Skrive en 'joke' om ham på klassechatten, så han selv kan mærke, hvordan det føles
3. Tale med de voksne, enten sine forældre eller sin lærer
4. Andre handlemuligheder

CASE 4: JEG BAGTALER MINE VENINDER

Hej

Jeg er en pige, som skal op i 8. Jeg har et lille problem her. Mine veninder er supergode til at bagtale hinanden hele tiden om alt muligt ligegyldigt. Jeg bliver ret så tit revet med af stemningen, så jeg også kommer til at bagtale dem, hvilket giver mig rigtig dårlig samvittighed lige efter. Jeg har RIGTIG mange gange besluttet mig for at sige, at de skal lade være, men jeg er rigtig bange for, at de bliver sure, så jeg ender altid med at droppe det. Og de gange jeg har prøvet at bringe det op, siger de bare: "Man kan jo ligesom ikke undgå bagtaleri, for alle bagtaler alle." Jeg føler mig som en virkelig falsk og dårlig veninde, fordi jeg bagtaler dem. Det gør jo også, at jeg hele tiden går og tænker over, hvad de nu siger om mig bag min ryg. Hjælp! Hvad skal jeg gøre? Tak på forhånd.

- Pige, 14 år

1. Sige til sine veninder, hvordan hun har det med at bagtale
2. Acceptere at 'alle bagtaler alle'
3. Tale med sine forældre eller sin lærer
4. Andre handlemuligheder

BØRNS
VILKÅR

CASE 5: FØLER IKKE AT JEG PASSER IND

Hej alle

Jeg er en 15-årig dreng, som lige er startet i 9. klasse, men jeg føler ikke at jeg passer ind med de andre. Jeg bliver ikke mobbet eller noget, men jeg bliver bare let overset af klassen. Jeg har altid været den stille dreng i klassen. Det ville være så fedt hvis jeg bare kunne være ligesom de andre og bare have det sjovt og sige hvad jeg ville – men jeg føler bare, at jeg skal være så påpasselig med hvad jeg siger fordi jeg kan lyde dum eller mærkelig. Jeg siger kun ganske få sætninger på sådan en hel skoledag. Jeg har overvejet at skifte skole førhen, men følte bare at det ville gøre det hele værre, fordi at jeg så skulle til at lære en hel masse nye at kende. Jeg bruger ikke snapchat, instagram, osv. da jeg ikke ser pointen i det – så på den måde føler jeg også, at jeg går glip af et eller andet. Jeg håber nogen komme med nogle idéer til hvordan jeg kunne få det lettere med at snakke med jævnaldrende.

- Dreng, 15 år

1. Oprette en profil på snapchat og blive en del af de sociale medier
2. Prøve at være mere ligesom de andre
3. Blive ved at være, som han er
4. Andre handlemuligheder

BØRNS VILKÅRS TILBUD TIL BØRN OG UNGE

Hos Børns Vilkår har vi BørneTelefonen, hvor børn og unge kan kontakte os helt anonymt og få rådgivning, hvis de eksempelvis oplever at føle sig utrygge, ensomme, udsat for mobning og ekskluderet fra klassefællesskabet. BørneTelefonen har siden 1987 været børn og unges linje til rådgivning, trøst eller bare en voksen, der vil lytte. Hver dag året rundt sidder frivillige børnefaglige rådgivere klar til at lytte og rådgive børn og unge.

Alle børn og unge, som henvender sig til BørneTelefonen, skal opleve, at de kan få talt om det, de vil, og at de bliver taget alvorligt uanset problemstilling. Børn og unge kan henvende sig om stort og småt. Alle samtaler bliver taget alvorligt og fokuserer på at møde barnet og den unge lige præcis der, hvor den enkelte er. Rådgiverne er oplært til at tage svære samtaler med børn og unge på en åben og ikke-dømmende måde, og de er trænet i at møde alle børn og unge med empati og forståelse for, hvor de er på det pågældende tidspunkt.

I samtaler på BørneTelefonen vil rådgiveren ofte forsøge at hjælpe barnet eller den unge til at tænke i handlinger og til at finde en voksen, som kan være en tryghed, og hvor der er tillid til at kunne betro sig.

BørneTelefonens nummer: **116 111**

KONTAKT:

BØRNETELEFONEN:

www.bornetelefonen.dk/

FØRÆLDRETELEFONEN:

www.bornsvilkar.dk/det-goer-vi/foraeldretelefonen/

FAGTELEFONEN:

www.bornsvilkar.dk/det-goer-vi/fagtelefonen/